

Arrest

nr. 292 229 van 20 juli 2023
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat C. BUYTAERT
Terhulpsessesteenweg 187
1170 BRUSSEL

tegen:

de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IVE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Somalische nationaliteit te zijn, op 3 juli 2023 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 23 juni 2023.

Gelet op de artikelen 39/77 en 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 10 juli 2023 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 13 juli 2023.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat C. BUYTAERT en van attaché G. HABETS, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

De verzoekende partij verklaart de Somalische nationaliteit te bezitten en geboren te zijn in 1997.

Op 1 mei 2023 stapt de verzoekende partij op een vlucht naar Brussels Airport Zaventem (België) vanuit Addis Abeba (Ethiopië). Bij haar aankomst op 2 mei 2023 werd de verzoekende partij tegengehouden omdat ze met valse documenten reisde. Op 3 mei 2023 dient de verzoekende partij een verzoek om internationale bescherming in.

Op 1 juni 2023 wordt de verzoekende partij gehoord op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: het Commissariaat-generaal).

Op 23 juni 2023 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus. Dit is de bestreden beslissing:

"A. Feitenrelaas

U verklaart over de Somalilandse nationaliteit te beschikken. U bent moslim en behoort tot de clan Jama Siyad (< Dhulbahante). U heeft drie zussen en twee broers. U bent gehuwd en hebt twee kinderen.

U bent geboren op 1 januari 1997 te Laas Caanood (provincie Sool). U ging naar school tot de achtste graad en stopte om uw gezin financieel te ondersteunen. Op 15 oktober 2017 huwde u met [K. H. M.]. Zij behoort tot de clan Habar Jeclo (< Isaaq) en is afkomstig uit Ceerigabo (provincie Sanaag). Samen hebben jullie een dochter en twee zonen, geboren in Laas Caanood in 2019, 2021 en op 15 juli 2022. U werkte achtereenvolgens als lader en lossen van vrachtwagens, leverancier voor warenhuizen en winkels, en tuk-tukchauffeur. Zo kon u 920\$ sparen.

In 2019 werden u en uw vrienden door Somalilandse soldaten gearresteerd omdat ze meenden dat jongeren vooral verantwoordelijk waren voor de chaos in de stad. Jullie werden vijf tot tien dagen vastgehouden op het politiekantoor van Laas Caanood. In de stad waren er soms conflicten tussen de autoriteiten en bevolking, waarop de autoriteiten tijdelijk de elektriciteit zouden afsluiten. Toen in 2021 een aantal stadsbewoners met stenen naar huizen gooiden, werd uw dochter Mutas geraakt. Ze kreeg medische verzorging en herstelde. In 2022 werd u op de terugweg naar huis geslagen en beroofd. U deed aangifte bij de politie, maar er werd geen gevolg gegeven aan uw zaak. Eveneens in 2022 vertelden een aantal stadsbewoners van de Isaaq-clan dat u en uw familie Laas Caanood moesten verlaten. Op 23 januari 2023 werd u nogmaals met andere jongeren opgepakt en een dag vastgehouden door de autoriteiten. Jullie vrijlating werd bepleit door de ouders en clanoudsten. Op 1 februari 2023 werd hevig gevochten in Laas Caanood. U en uw familie verschilden zich binnenshuis. Toen uw moeder buitenging om u te zoeken, werd ze geraakt door een verdwaalde kogel en stierf ze ter plekke. Later die dag kwam [U.], uw oom langs vaderszijde, om het leven nabij de grote markt. Op 14 februari 2023 vertrok u met uw vrouw, drie kinderen en broer Jama naar het platteland nabij Adhi Cadeeye (district Laas Caanood, provincie Sool). Daar kregen jullie van nomadische herders een tiental geiten waarmee jullie konden overleven. Rond 23 februari 2023 vertrok uw vrouw met uw drie kinderen naar haar ouders in Ceerigabo. Uw broer Jama vertrok de volgende dag. Omwille van de moeilijke levensomstandigheden op het platteland keerde u op 1 april 2023 terug naar Laas Caanood. U was met vrienden in een theehuis toen er chaos uitbrak. Uw vriend [A. A. O.] liet zijn Duits vluchtelingenpaspoort uit zijn zak vallen. Toen u het teruggaf, stelde hij voor om het document van hem te kopen. U besloot het land te verlaten.

U betaalde uw vriend [A.] 900\$ voor het paspoort, Duits visum en retourvliegticket tussen Addis Abeba (Ethiopië) en Brussel (België). De volgende dag vertrok u met de auto naar Burco (provincie Togdheer). U bleef drie dagen bij uw zus [H.] vooraleer verder te reizen naar Hargeysa (provincie Woqooyi Galbeed). Daar kon u terecht bij uw zus [F.]. Op 27 april 2023 vertrok u naar Ethiopië. U reisde via Jigjiga naar Addis Abeba. Op 1 mei 2023 ging u aan boord van een vlucht naar Brussels Airport Zaventem (België). Bij uw aankomst op 2 mei 2023 werd u tegengehouden door de Belgische autoriteiten omdat u met valse documenten reisde. Op 3 mei 2023 diende u een verzoek om internationale bescherming in.

U legt geen documenten neer.

B. Motivering

Na een grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen. Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Gelet op wat voorafgaat, is het Commissariaat-generaal van oordeel dat uw verzoek om internationale bescherming onderzocht en behandeld kan worden onder toepassing van artikel 57/6/1, §1 van de Vreemdelingenwet.

Er dient te worden opgemerkt dat u doorheen uw verklaringen niet aannemelijk heeft gemaakt dat u een persoonlijke vrees voor vervolging zoals bedoeld in de Vluchtelingenconventie heeft of een reëel risico op het lijden van ernstige schade zoals bepaald in de definitie van subsidiaire bescherming loopt.

In het kader van uw asielmotieven verwees u in hoofdzaak naar de slechte veiligheidssituatie in uw thuisstad Laas Caanood (notities persoonlijk onderhoud dd. 1 juni 2023 (verder 'notities'), p. 13). Er waren een aantal incidenten waarbij u rechtstreeks betrokken was. Zo werden u en uw vrienden in 2019 en 2023 door Somalilandse soldaten opgepakt en kort vastgehouden, respectievelijk voor een periode van vijf tot tien dagen en één dag. In dit kader wezen de autoriteiten naar het feit dat lokale jongeren soms chaos veroorzaken in de stad. U verklaarde dat uw medearrestanten tot zowel de Dhulbahante- als Isaaq-clans behoorden (vragenlijst CGVS dd. 15 mei 2023, vraag 1 & notities, p. 16-17, 20). U bracht geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat u tot op heden geïsoleerd zou worden als gevolg van deze korte detenties. Daarnaast maakte u gewag van problemen met uw medeburgers. In 2021 raakte uw dochter Mutas gewond toen de stadsbewoners met stenen gooiden en in 2022 werd u slachtoffer van een overval. Deze voorvallen worden niet betwist, maar zijn evenmin voldoende zwaarwichtig om te worden gekwalificeerd als vervolging in vluchtelingenrechtelijke zin of ernstige schade zoals bepaald in de definitie van subsidiaire bescherming. Eenzelfde vaststelling wordt gemaakt in verband met uw interactie met buurtbewoners van de Isaaq-clan die een aantal keren zeiden dat u en uw familie de stad moesten verlaten (notities, p. 17-18). Dergelijke mondelinge uitingen van afkeur omwille van uw clan zijn moreel verwerpelijk, maar kunnen niet worden beschouwd als vervolging of ernstige schade. Voorts vreest u omwille van uw behoren tot de Dhulbahante clan gedood te worden door het Somalilandse leger. Hierbij verwees u naar de recente gevechten die plaatsvonden in uw stad. U stelde dat de meeste burgers omwille van het conflict vertrokken zijn en er nog voornamelijk gevechtstroepen aanwezig zijn (notities, p. 17-19). Uit de landeninformatie, die werd toegevoegd aan het administratief dossier, blijkt dat inderdaad dat er sinds februari 2023 gevochten wordt over de controle van Laas Caanood. De directe aanleiding was de moord op een vooraanstaand lid van de gemeenschap op 26 december 2022. Het protest betreffende deze moord werd met geweld neergeslagen door de Somalilandse veiligheidstroepen. De spanningen hebben zich uiteindelijk vertaald in een zware aanval van de Somalilandse troepen op Laas Caanood op 6 februari 2023. Sindsdien strijden de Somalilandse troepen en Dhulbahante clanmilities voort over de controle van de stad. De Dhulbahante clanleiders van de provincies Sool, Sanaag en Cayn (SSC) betwisten het gezag van de Somalilandse overheid die gedomineerd wordt door de Isaaq clan. Door deze strijd zijn meer dan 100 mensen om het leven gekomen. Er wordt geschat dat 150.000 inwoners de regio zijn ontvlucht. De meesten verblijven in de nabijgelegen steden en dorpen. Het gaat om een gelokaliseerd conflict dat zich beperkt tot de stad en haar buitenwijken. U toont evenwel niet aan, noch blijkt uit de voormelde informatie, dat leden van de Dhulbahante clan systematisch zouden worden geïsoleerd. In dit verband dient nog benadrukt te worden dat u verklaarde niet politiek actief te zijn geweest en nooit te hebben deelgenomen aan een betoging of manifestatie (notities, p. 9). Er dient te worden besloten dat u Laas Caanood verliet omwille van de algemene veiligheidssituatie. Tijdens uw interview met een medewerker van de Dienst Vreemdelingenzaken (verder DVZ) stelde u ook: "ik ben bang dat ik vermoord zal worden aangezien mijn regio in een zwaar conflict zit. [...] [Ik ben] moeten vluchten voor de burgeroorlog" (vragenlijst CGVS dd. 12 mei 2023, vraag 3.4 & 3.5). Bij de aanvang van het conflict kwamen uw moeder en oom om het leven. Hierdoor besloot u met uw gezin te vluchten naar het platteland. Ook bij het CGVS verklaarde u de stad te hebben verlaten omwille van veiligheidsredenen (notities, p. 13).

Uit een grondige analyse van de bronnen (zie 'EASO COI Report. Somalia: Security situation' van september 2021, beschikbaar op https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/easo_coi_report_somalia_security_situation_20210920.pdf, en van februari 2023, beschikbaar op <https://euaa.europa.eu/publications/somalia-security-situation-february-2023>, en 'EUAA Country Guidance: Somalia' van juni 2022, beschikbaar op https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2022-06/2022_Country_Guidance_Somalia.pdf) blijkt dat de zelfverklaarde republiek Somaliland en de semiautonome federale lidstaat Puntland een relatieve vrede en stabiliteit kennen. Zowel Somaliland als Puntland hebben niet de volledige controle over hun territorium. In de betwiste gebieden, met name de regio's Sool, Sanaag en Cayn, komt het hierdoor soms tot een grensconflict tussen de Somalilandse- en Puntlandse veiligheidsdiensten. Niettegenstaande dit langdurig conflict tussen Puntland en Somaliland over de militaire en politieke controle van deze gebieden, behoren Sanaag en Sool tot de categorie van regio's met een laag aantal incidenten en slachtoffers. Het merendeel van de incidenten betreft gewelddadige incidenten tussen Somalilandse en Puntlandse troepen, verschillende clanmilities en confrontaties tussen milities en veiligheidsdiensten. De veiligheidssituatie in Somaliland is voorts relatief stabiel, op het grensgebied met Puntland na. Het geregistreerde geweld bestaat voornamelijk uit incidenten tussen de Somalilandse veiligheidsdiensten en clanmilities enerzijds en tussen

clanmilities onderling anderzijds. De regio's Awdal, Wogooyi Galbeed en Togdheer behoren tot de regio's in Somalië met het laagste aantal incidenten en het laagste aantal slachtoffers. Niettegenstaande Puntland de meest stabiele en ontwikkelde staat van Somalië wordt genoemd, wordt Puntland nog steeds getekend door uitdagingen op het vlak van veiligheid, zoals clashes met Somaliland (over de betwiste gebieden Sool, Sanaag en Cayn) en met Galmudug, de aanwezigheid van en veiligheidsincidenten door al-Shabaab, de aanwezigheid van ISS en clanrivaliteit. Niettegenstaande de Puntlandse veiligheidstroepen het grootste gedeelte van de regio Bari beweren te controleren, zou al-Shabaab ook een gedeelte controleren of opeisen. ISS is eveneens aanwezig in de regio, wat heeft geleid tot gewapende confrontaties. De militaire troepen van Puntland werden voornamelijk betrokken in de gevechten, onder andere met al-Shabaab en ISS. Voorts vinden er verschillende clanconflicten plaats in de regio, meestal over grondstoffen en land.

De Commissaris-generaal beschikt over een zekere appreciatiemarge en is, gezien hogervermelde vaststellingen en na grondige analyse van de beschikbare informatie, tot de conclusie gekomen dat het leven of de persoon van burgers in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden actueel niet ernstig bedreigd wordt als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict. Actueel is er voor burgers uit Somaliland aldus geen reëel risico op ernstige schade in de zin van artikel 48/4, §2, c) van de Vreemdelingenwet.

Aldus rijst de vraag of u persoonlijke omstandigheden kan invoeren die de ernst van de bedreiging die voortvloeit uit het willekeurig geweld in Somaliland in uw hoofde dermate verhogen dat er moet worden aangenomen dat u bij een terugkeer naar uw regio van herkomst een reëel risico loopt op een ernstige bedreiging van uw leven of persoon. De opflakking van het geweld in Laas Caanood wordt niet betwist door het Commissariaat-generaal. Dat u uit deze stad afkomstig bent, kan evenwel niet beschouwd worden als een persoonlijke omstandigheid die het risico verhoogt om slachtoffer te worden van willekeurig geweld, meer bepaald omdat uit uw verklaringen blijkt dat u zich ook elders in Somaliland kan vestigen. U bent een gezonde volwassen man die voldoende zelfredzaam was om een illegale reis naar Europa te ondernemen (verklaring DVZ dd. 12 mei 2023, vraag 29). Deze zelfredzaamheid blijkt eveneens uit uw scholings- en werkachtergrond. U ging acht jaren naar school en werkte achtereenvolgens als lader en lossen van goederen, als leverancier voor warenhuizen, en als chauffeur van een tuk-tuk. Op die manier kon u in de basisbehoeftes van uzelf en uw gezin voorzien. U had voedsel en huisvesting en kon daarnaast nog 920\$ sparen (notities, p. 6, 8-9). De redelijkheid van uw terugkeer naar Somaliland wordt verder onderbouwd door uw uitgebreid familiaal netwerk. Zo zijn uw broer [A.] en zus [H.] woonachtig in de stad Burco (provincie Togdheer). U verbleef een aantal dagen bij [H.] toen u op weg was naar Hargeysa. U had geen problemen in Burco, maar reisde verder omdat u geen last wou zijn voor uw zus (notities, p. 16). U heeft eveneens familie in de Somalilandse hoofdstad Hargeysa, meer bepaald uw zussen [Q.] en [F.]. Tijdens uw reis werd u opgevangen door uw zus [F.]. Wanneer werd gepeild naar de mogelijkheid om permanent in de stad te wonen, wees u naar de hogere levenskost en het feit dat u uw zussen niet ten laste wil zijn (notities, p. 19). U bevestigde ook in deze stad geen problemen te hebben gekend (notities, p. 16). De meeste van uw familieleden leven in het district Ceerigabo in de provincie Sanaag. Uw stiefmoeder [S. M.] woont met haar kinderen, uw halfbroers en -zussen, in het dorp Hulhuul of Lasomande (notities, p. 10). Uw broer [J.] bevindt zich in het dorp Fadhi Gab (notities, p. 11). U heeft ook nog twee ooms die op het platteland leven. Tot slot is uw vrouw afkomstig uit de stad Ceerigabo. Zij en uw kinderen wonen daar momenteel bij uw schoonouders en "de situatie is er normaal" (notities, p. 12). Er werd gevraagd waarom u in februari 2023 niet samen met uw gezin naar uw schoonfamilie in Ceerigabo was vertrokken. U stelde dat het moeilijk zou zijn om werk te vinden in een stad waar u niemand kent (notities, p. 15-16). Vooreerst dient te worden opgemerkt dat u reeds over een connectie beschikt in de vorm van uw schoonfamilie. De toetreding tot de arbeidsmarkt van Ceerigabo zou misschien moeilijker zijn, maar er kan niet zomaar worden aangenomen dat u er geen werk zou kunnen vinden. Daarenboven zou u, al dan niet tijdelijk, terecht kunnen bij uw schoonouders (notities, p. 19).

Wat uw verwijzing naar de moeilijke economische situatie betreft (notities, p. 9, 16), volstaat dit niet om aan te tonen dat er nood is aan internationale bescherming. Uit wat voorafgaat, blijkt dat de door u geschetste levensomstandigheden in uw herkomstland niet van die aard zijn dat ze verregaande en materiële deprivatie met zich meebrengen waardoor u zou terechtkomen in een situatie die zo ernstig is dat uw toestand kan worden gelijkgesteld met onmenselijke of vernederende behandeling.

Zodoende heeft u niet aannemelijk gemaakt dat er in uw hoofde sprake is van een gegronde vrees voor vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie of dat er zwaarwegende gronden zijn om aan te nemen dat u een reëel risico loopt op het lijden van ernstige schade zoals bepaald in de definitie van subsidiaire bescherming.

U legde geen documenten neer die deze vaststellingen zouden kunnen wijzigen.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, kom ik tot de vaststelling dat u niet als vluchteling in de zin van artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet kan worden erkend. Verder komt u niet in aanmerking voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4 van de Vreemdelingenwet.”

2. Het verzoekschrift

2.1. In een enig middel wordt de schending aangevoerd van de artikelen 48/2, 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 48/7 en 57/6 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van de materiële motiveringsplicht, van het zorgvuldigheidsbeginsel en “het verbod op willekeur”.

2.1.1. Vooreerst geeft de verzoekende partij een theoretische uiteenzetting omtrent de door haar aangevoerde bepalingen en beginselen waarbij ze verwijst naar relevante rechtspraak. Voorts hekelt de verzoekende partij dat de omstandigheden die zij inroept niet zouden volstaan om haar een beschermingsstatus toe te kennen. Zij stelt dat de verwerende partij zelf aangeeft dat er in haar regio *“een stevige problematiek bestaat in de regio”*, maar dat zij *“gelet op het familiaal netwerk [...] alsnog geen reëel gevaar zou lopen”*, maar hierbij heeft de verwerende partij geen rekening gehouden dat zij zich tijdelijk op haar familiaal netwerk heeft kunnen beroepen doch dat dit niet als duurzaam kan beschouwd worden. Evenmin kan ze hierdoor een reële bedreiging vermijden of ontwijken. Voorts meent de verzoekende partij dat de verwerende partij niet alle beschikbare middelen aangewend heeft om de nodige bewijselementen te verzamelen. De verzoekende partij beklemtoont dat zij een oprechte inspanning gedaan heeft om haar aanvraag te staven, dat zij alle relevante elementen waarover zij beschikt voorgelegd heeft, dat haar verklaringen niet in strijd zijn met de algemene en specifieke informatie die gekend en relevant is voor haar aanvraag en dat haar verklaringen gelet op de landeninformatie grotendeels als geloofwaardig dient beschouwd te worden. Daarenboven laten de vaststellingen van de verwerende partij niet om haar geloofwaardigheid in vraag te stellen. Met betrekking tot de veiligheidssituatie in Somalië citeert de verzoekende partij uit informatie opgenomen op de website van Buitenlandse Zaken waarvan zij tevens de weblink toevoegt, alsook uit een rapport van Amnesty International waarvan de weblink eveneens wordt bijgevoegd.

2.1.2. Aan haar verzoekschrift voegt de verzoekende partij geen andere documenten dan de bestreden beslissing en de prodeo-aanstelling.

3. Voorafgaand

3.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer 2005-2006*, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoekers daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om *“een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie”* te voorzien in de zin van artikel 46 van de richtlijn 2013/32/EU. Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1 van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten van een volledig en *ex nunc* onderzoek die voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de richtlijn 2013/32/EU.

De Raad moet daarbij een gemotiveerd arrest vellen dat aangeeft om welke redenen een verzoeker om internationale bescherming al dan niet voldoet aan de criteria zoals bepaald in de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet.

3.2. Het wettelijke kader omtrent de bewijslast wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepalingen dienen te worden gelezen.

De in artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU vervatte 'beoordeling van feiten en omstandigheden' in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming, verloopt in twee onderscheiden fasen.

De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht, die is beperkt tot deze eerste fase, houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, §1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen opdat de relevante elementen van zijn verzoek kunnen worden bepaald.

De verzoeker moet aldus een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast dienen deze instanties ervoor te zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming.

Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70).

De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze. Overeenkomstig artikel 48/6, § 5 van de Vreemdelingenwet moet, onder meer, rekening worden gehouden met alle relevante informatie in verband met het land van herkomst op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen, met inbegrip van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die gelden in het land van herkomst en de wijze waarop deze worden toegepast, alsook met de door de verzoeker overgelegde documenten en afgelegde verklaringen. Consistentie, voldoende detaillering en specificiteit alsook voldoende aannemelijkheid vormen indicatoren op basis waarvan de geloofwaardigheid van de verklaringen kan worden beoordeeld, rekening houdend met de individuele omstandigheden van de betrokken verzoeker. Twijfels over bepaalde aspecten van een relaas ontslaan de bevoegde overheid niet van de opdracht de vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade betreffende die elementen waar geen twijfel over bestaat te toetsen. Het moet in deze evenwel gaan om die elementen die de nood aan internationale bescherming kunnen rechtvaardigen.

Wanneer een verzoeker bepaalde aspecten van zijn verklaringen niet staft met schriftelijke of andere bewijzen, dan bepaalt artikel 48/6, § 4 van de Vreemdelingenwet dat deze aspecten geen bevestiging behoeven indien is voldaan aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- a) de verzoeker heeft een oprechte inspanning geleverd om zijn verzoek te staven;*
- b) alle relevante elementen waarover de verzoeker beschikt, zijn voorgelegd, en er is een bevredigende verklaring gegeven omtrent het ontbreken van andere bewijskrachtige elementen;*
- c) de verklaringen van de verzoeker zijn samenhangend en aannemelijk bevonden en zijn niet in strijd met de algemene en specifieke informatie die gekend en relevant is voor zijn verzoek;*

- d) de verzoeker heeft zijn verzoek om internationale bescherming zo spoedig mogelijk ingediend, of hij heeft goede redenen kunnen aanvoeren waarom hij nagelaten heeft dit te doen;
- e) de algemene geloofwaardigheid van de verzoeker is komen vast te staan.”

4. Beoordeling in het licht van artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet

4.1. Uit de verklaringen van de verzoekende partij bij het invullen van de vragenlijst op de Dienst Vreemdelingenzaken alsook tijdens het persoonlijk onderhoud op het CGVS blijkt dat de verzoekende partij de stad Laas Caanood gelegen in de provincie Sool in Somiland verlaten heeft omwille van de veiligheidssituatie aldaar. De verzoekende partij vreest ook door het leger van Somiland gedood te worden omwille van het gegeven dat zij behoort tot de Dhulbahante clan. Voor de samenvatting van de vluchtmotieven van de verzoekende partij verwijst de Raad naar het feitenrelaas in de bestreden beslissing, waarvan de uiteenzetting niet wordt betwist door de verzoekende partij.

4.2. Zoals de verzoekende partij in het verzoekschrift terecht aanstipt wordt in de bestreden beslissing haar vluchtrelaas *an sich* niet betwist. Echter het uiteenzetten van een geloofwaardig relaas is op zich niet voldoende om als vluchteling erkend te worden. Artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet bepaalt onder meer dat de vluchtelingenstatus wordt toegekend aan de vreemdeling die voldoet aan de voorwaarden van artikel 1 van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951. De asielzoeker moet op basis van één van de criteria van het vluchtelingenverdrag een persoonsgerichte en individuele vrees voor vervolging aannemelijk maken. Door enkel te verwijzen naar de algemene situatie in haar land van herkomst maakt de verzoekende partij niet aannemelijk dat zij vervolging vreest omwille haar ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een sociale groep. Aldus wordt in de bestreden beslissing op goede gronden gemotiveerd dat: *“In het kader van uw asielmotieven verwees u in hoofdzaak naar de slechte veiligheidssituatie in uw thuisstad Laas Caanood (notities persoonlijk onderhoud dd. 1 juni 2023 (verder ‘notities’), p. 13). Er waren een aantal incidenten waarbij u rechtstreeks betrokken was. Zo werden u en uw vrienden in 2019 en 2023 door Somalilandse soldaten opgepakt en kort vastgehouden, respectievelijk voor een periode van vijf tot tien dagen en één dag. In dit kader wezen de autoriteiten naar het feit dat lokale jongeren soms chaos veroorzaken in de stad. U verklaarde dat uw medearrestanten tot zowel de Dhulbahante- als Isaaq-clans behoorden (vragenlijst CGVS dd. 15 mei 2023, vraag 1 & notities, p. 16-17, 20). U bracht geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat u tot op heden geïsoleerd zou worden als gevolg van deze korte detenties. Daarnaast maakte u gewag van problemen met uw medeburgers. In 2021 raakte uw dochter Mutas gewond toen de stadsbewoners met stenen gooiden en in 2022 werd u slachtoffer van een overval. Deze voorvallen worden niet betwist, maar zijn evenmin voldoende zwaarwichtig om te worden gekwalificeerd als vervolging in vluchtelingenrechtelijke zin of ernstige schade zoals bepaald in de definitie van subsidiaire bescherming. Eenzelfde vaststelling wordt gemaakt in verband met uw interactie met buurtbewoners van de Isaaq-clan die een aantal keren zeiden dat u en uw familie de stad moesten verlaten (notities, p. 17-18). Dergelijke mondelinge uitingen van afkeur omwille van uw clan zijn moreel verwerpelijk, maar kunnen niet worden beschouwd als vervolging of ernstige schade. Voorts vreest u omwille van uw behoren tot de Dhulbahante clan gedood te worden door het Somalilandse leger. Hierbij verwees u naar de recente gevechten die plaatsvonden in uw stad. U stelde dat de meeste burgers omwille van het conflict vertrokken zijn en er nog voornamelijk gevechtstroepen aanwezig zijn (notities, p. 17-19). Uit de landeninformatie, die werd toegevoegd aan het administratief dossier, blijkt dat inderdaad dat er sinds februari 2023 gevochten wordt over de controle van Laas Caanood. De directe aanleiding was de moord op een vooraanstaand lid van de gemeenschap op 26 december 2022. Het protest betreffende deze moord werd met geweld neergeslagen door de Somalilandse veiligheidstroepen. De spanningen hebben zich uiteindelijk vertaald in een zware aanval van de Somalilandse troepen op Laas Caanood op 6 februari 2023. Sindsdien strijden de Somalilandse troepen en Dhulbahante clanmilities voort over de controle van de stad. De Dhulbahante clanleiders van de provincies Sool, Sanaag en Cayn (SSC) betwisten het gezag van de Somalilandse overheid die gedomineerd wordt door de Isaaq clan. Door deze strijd zijn meer dan 100 mensen om het leven gekomen. Er wordt geschat dat 150.000 inwoners de regio zijn ontvlucht. De meesten verblijven in de nabijgelegen steden en dorpen. Het gaat om een gelokaliseerd conflict dat zich beperkt tot de stad en haar buitenwijken. U toont evenwel niet aan, noch blijkt uit de voormelde informatie, dat leden van de Dhulbahante clan systematisch zouden worden geïsoleerd. In dit verband dient nog benadrukt te worden dat u verklaarde niet politiek actief te zijn geweest en nooit te hebben deelgenomen aan een betoging of manifestatie (notities, p. 9). Er dient te worden besloten dat u Laas Caanood verliet omwille van de algemene veiligheidssituatie. Tijdens uw interview met een medewerker van de Dienst Vreemdelingenzaken (verder DVZ) stelde u ook: “ik ben bang dat ik vermoord zal worden aangezien mijn regio in een zwaar conflict zit. [...] [Ik ben] moeten vluchten voor de burgeroorlog” (vragenlijst CGVS dd. 12 mei 2023, vraag 3.4 & 3.5). Bij de aanvang van het conflict kwamen uw moeder en oom om het leven.*

Hierdoor besloot u met uw gezin te vluchten naar het platteland. Ook bij het CGVS verklaarde u de stad te hebben verlaten omwille van veiligheidsredenen (notities, p. 13)."

Deze motieven vinden steun in het administratief dossier, hebben betrekking op de kern van het vluchtrelaas en zijn pertinent alsook draagkrachtig. Het komt aan de verzoekende partij toe om deze motieven aan de hand van concrete elementen en argumenten in een ander daglicht te plaatsen, waartoe zij echter geheel in gebreke blijft door uiteen te zetten dat haar vluchtrelaas geloofwaardig is, niet in strijd is met algemene en specifieke informatie, dat zij oprechte inspanningen gedaan heeft om haar verzoek te staven en dat zij haar verzoek zo spoedig mogelijk ingediend heeft. Bijgevolg worden ze door de Raad overgenomen.

4.3. In acht genomen wat voorafgaat, kan in hoofde van de verzoekende partij geen vrees voor vervolging in de zin van artikel 1, A (2) van het Verdrag van Genève en artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet in aanmerking worden genomen.

5. Beoordeling in het licht van artikel 48/4 van de Vreemdelingenwet

5.1. Artikel 48/4, § 2, c) van de Vreemdelingenwet bepaalt het volgende:

"§ 1 De subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend aan de vreemdeling, die niet voor de vluchtelingenstatus in aanmerking komt (...) van wie er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat, wanneer hij naar zijn land van herkomst, (...), terugkeert, een reëel risico zou lopen op ernstige schade zoals bepaald in paragraaf 2 (...).

§ 2 Ernstige schade bestaat uit:

(...)

c) ernstige bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het geval van een internationaal of binnenlands gewapend conflict."

De Raad herinnert aan de autonomie van de begrippen, zoals benadrukt in de hierboven vermelde rechtspraak van het HvJ. In dit opzicht heeft het HvJ met name geoordeeld dat *"Artikel 15, sub c, van de richtlijn (...) daarentegen een bepaling [is] waarvan de inhoud verschilt van die van artikel 3 EVRM en waarvan de uitlegging dan ook autonoom moet geschieden, maar met eerbiediging van de grondrechten zoals deze door het EVRM worden gewaarborgd."* (HvJ 17 februari 2009 (GK), *Elgafaji t. Staatssecretaris van Justitie*, C-465/07, § 28).

Het gegeven dat het HvJ verder besluit dat de uitlegging gegeven aan artikel 15, sub c) *"volledig verenigbaar [is] met het EVRM, daaronder begrepen de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens inzake artikel 3 EVRM"* (HvJ 17 februari 2009 (GK), *Elgafaji t. Staatssecretaris van Justitie*, C-465/07, § 44) doet geen afbreuk aan de duidelijke autonomie die het HvJ in zijn uitlegging verleent aan artikel 15, sub c) ten opzichte van artikel 3 van het EVRM.

De Raad meent dus dat het nuttig is om *infra* de invulling in herinnering te brengen die aan elk van de begrippen onder c) van artikel 48/4, § 2 van de Vreemdelingenwet, wordt gegeven, met name in het licht van de rechtspraak van het HvJ zoals uiteengezet in de arresten van de algemene vergadering van 20 november 2017 met nummer 195 227 en 195 228.

A. Ernstige bedreiging

Wat de voorwaarde van een ernstige bedreiging van het leven of de persoon betreft, benadrukt de Raad dat deze voorwaarde twee aspecten omvat: enerzijds, moet er een bedreiging zijn van het leven of de persoon; anderzijds, moet deze bedreiging ernstig zijn.

Uit het arrest *"Elgafaji"* volgt dat waar artikel 15, sub a) en b), van de richtlijn 2011/95/EU betrekking hebben op een bepaalde soort schade, met name de *"doodstraf"*, *"executie"*, *"foltering"* of *"onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing"*, de bewoordingen van artikel 15, sub c) daarentegen betrekking hebben op *"algemener risico op schade"*. Het HvJ maakt aldus een onderscheid tussen *"bedreiging"* (art. 15, sub c)) en *"bepaalde gewelddadigheden"* (art.15, a) en b)). (HvJ 17 februari 2009 (GK), *Elgafaji t. Staatssecretaris van Justitie*, C-465/07, §§ 33-34).

Een bedreiging van het leven of de persoon kan, in de gebruikelijke betekenis, worden begrepen als het geheel van aanwijzingen die doen vrezen voor het leven of de persoon, en die, conform de voormelde rechtspraak, een *"algemener risico op schade"* vormt. (HvJ 17 februari 2009 (GK), *Elgafaji t. Staatssecretaris van Justitie*, C-465/07, § 33). In die zin moet worden benadrukt dat artikel 15, sub c) van

de richtlijn, niet enkel betrekking heeft op een bedreiging van het leven maar ook op een bedreiging van de persoon. Zo is er bijvoorbeeld door het 'Upper Tribunal' van het Verenigd Koninkrijk geoordeeld dat de begrippen "*leven of persoon*" ernstige fysieke *verwondingen*, ernstige geestelijke trauma's en ernstige bedreigingen van de fysieke integriteit kunnen omvatten (zie in deze zin HM and Others (article 15 (c)) Iraq CG [2010] UKUT 331 (IAC), §§ 75-75 en Iraq CG [2012] UKUT 00409(IAC), § 114 en §§ 270-274).

De bedreiging moet bovendien als "*ernstig*" worden beoordeeld, hetgeen een onderzoek van de intensiteit ervan impliceert. De ernst van de bedreiging moet op concrete wijze worden geëvalueerd, op basis van objectieve, actuele en consistente feitelijke informatie.

B. Burger

Wie als burger kan worden beschouwd wordt niet vermeld in de richtlijn 2011/95/EU, noch in de Vreemdelingenwet en evenmin in de parlementaire voorbereiding van de wet (Parl. St. Kamer, 2005-06, 2478/001). De volgende algemene definities kunnen evenwel dienen als voorbeelden van interpretaties die in de verschillende EU-lidstaten aan het begrip burger worden gegeven: (1) personen die niet deelnemen aan het conflict en die simpelweg proberen door te gaan met hun leven ondanks de conflictsituatie, (2) echte non-combatants, met inbegrip van voormalige strijders die gewapende activiteiten werkelijk en permanent afwijzen en (3) personen die niet actief deelnemen aan vijandelijkheden door het gebruik van wapens. Ook de rol en de taken van een individu binnen een organisatie, de vraag of hij/zij vrijwillig of onder dwang handelde, evenals zijn/haar houding (*i.e.* neutraliteit in het conflict) moeten in aanmerking worden genomen bij het beoordelen of iemand al dan niet als burger kan worden beschouwd.

In casu dient te worden vastgesteld dat niet wordt betwist dat verzoeker een burger is in de zin van artikel 48/4, § 2, c) van de Vreemdelingenwet.

C. Gewapend conflict

De begrippen "*internationaal of binnenlands gewapend conflict*" werden noch in de richtlijn 2011/95/EU, noch in de Vreemdelingenwet, noch in de voorbereidende werken gedefinieerd, maar de interpretatie ervan werd vastgelegd door het HvJ in zijn arrest "*Diakité*" waar werd geoordeeld "*dat een binnenlands gewapend conflict voor de toepassing van deze bepaling moet worden geacht te bestaan, wanneer de reguliere strijdkrachten van een staat confrontaties aangaan met een of meer gewapende groeperingen of wanneer twee of meer gewapende groeperingen onderling strijden, waarbij het niet noodzakelijk is dat dit conflict kan worden aangemerkt als gewapend conflict dat geen internationaal karakter draagt, in de zin van het internationale humanitaire recht, en waarbij de intensiteit van de gewapende confrontaties, het organisatieniveau van de betrokken strijdkrachten of de duur van het conflict niet los van de beoordeling van de mate van het geweld dat zich op het betrokken grondgebied voordoet, worden beoordeeld.*" (HvJ 30 januari 2014, C-285/12, *Aboucar Diakité v. de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en staatlozen*, § 35).

In casu betwist de verwerende partij niet dat er actueel in Somalië sprake is van een binnenlands gewapend conflict.

D. Willekeurig geweld

Het bestaan van een gewapend conflict is een noodzakelijke voorwaarde voor de toepassing van artikel 48/4, § 2, c) van de Vreemdelingenwet, doch een gewapend conflict volstaat op zich niet om een internationale beschermingsstatus toe te kennen. Er dient immers sprake te zijn van willekeurig geweld.

Zoals verwerende partij terecht aangeeft in de bestreden beslissing is willekeurig geweld in de omgangstaal het antoniem van doelgericht geweld. Het impliceert dat iemand toevallig gedood of gewond kan geraken en dit omdat de strijdende partijen gevechtsmethodes gebruiken die de kans op burgerslachtoffers vergroten. Het begrip houdt in dat een persoon geraakt kan worden door het geweld ongeacht zijn/haar persoonlijke omstandigheden of identiteit (HvJ 17 februari 2009 (GK), *Elgafaji t. Staatssecretaris van Justitie*, C-465/07, § 34-35; UNHCR, *Safe at last? Law and Practice in Selected Member States with Respect to Asylum-Seekers Fleeing Indiscriminate Violence*, juli 2011, p. 103).

Er dient aan te worden herinnerd dat artikel 48/4, § 2, c) niet van toepassing is op andere situaties van willekeurig geweld die niet plaatsvinden binnen het kader van een internationaal of binnenlands gewapend

conflict. In dit verband moet worden vastgesteld dat, terwijl in het voorstel van de Commissie dat tot de vaststelling van de richtlijn heeft geleid [Com(2001) 510 definitief], de definitie van ernstige schade in artikel 15, *sub c*, van de richtlijn bepaalde bedreigingen van het leven, de veiligheid of de vrijheid van degene die om bescherming verzoekt, zich konden voordoen in het kader van een gewapend conflict of van stelselmatige of algemene schendingen van hun mensenrechten, de Uniewetgever uiteindelijk heeft besloten alleen vast te houden aan het geval van ernstige en individuele bedreigingen van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict. (HvJ 30 januari 2014, C-285/12, *Aboucar Diakité v. de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en staatlozen*, § 29).

Het HvJ sprak zich noch in de zaak "*Elgafaji*", noch in de zaak "*Diakité*" uit over de wijze van beoordeling van de mate van het willekeurig geweld. Deze beoordeling komt uitsluitend toe aan de bevoegde nationale autoriteiten waarbij een verzoek om subsidiaire bescherming is ingediend of aan de rechters van een lidstaat bij wie beroep is ingesteld tegen de afwijzing van een dergelijk verzoek. Dienaangaande blijkt uit de rechtspraak van de nationale rechterlijke instanties van de onderscheiden EU-lidstaten dat er diverse objectieve elementen in ogenschouw genomen worden om in het kader van een alomvattende benadering het reële risico op ernstige schade zoals bedoeld in artikel 48/4, § 2, c) van de Vreemdelingenwet te evalueren.

Om de mate van willekeurig geweld te beoordelen, worden de volgende indicatoren in dat opzicht bijzonder relevant geacht: het aantal en de aard van de conflict gerelateerde incidenten, de intensiteit (ook in vergelijking met andere delen van het land), de frequentie of persistentie van deze incidenten, de locaties waar deze conflict gerelateerde incidenten plaatsvinden, de aard van de gebruikte methoden of wapens ("*improvised explosive devices*" (IEDs), artillerie, luchtbombardementen, zware wapens), de veiligheid op de verkeerswegen, wijdverspreide mensenrechtenschendingen, de doelwitten die de partijen in het conflict beogen, het aantal doden en gewonden, het aantal burgerslachtoffers, het feit of burgers al dan niet rechtsreeks worden geviséerd en de omstandigheden waarin zij het slachtoffer zijn geworden, het aantal slachtoffers onder de veiligheidsmachten, de mate waarin het geweld burgers dwingt om hun land of, in voorkomend geval, hun regio van herkomst te verlaten, de situatie van terugkeerders, het aantal vrijwillige terugkeren, de bewegingsvrijheid, de impact van het geweld op het leven van de burgers, de toegang tot basisdiensten en andere socio-economische indicatoren en het (on)vermogen van de overheid om de situatie in het land te beheersen en de burgers te beschermen, met inbegrip van minderheden.

Het aantal gewelddadige incidenten en het aantal slachtoffers worden vaak beschouwd in verhouding met het totale aantal inwoners in een gebied (proportioneel niveau van geweld/slachtoffers).

Er dient ook rekening te worden gehouden met het gestelde in het arrest "*Elgafaji*" waar het HvJ een onderscheid maakt tussen twee situaties:

- de situatie waar "*er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat een burger die terugkeert naar het betrokken land of, in voorkomend geval, naar het betrokken gebied, louter door zijn aanwezigheid aldaar een reëel risico op de in artikel 15, sub c, van de richtlijn bedoelde ernstige bedreiging zou lopen*" (HvJ 17 februari 2009 (GK), *Elgafaji t. Staatssecretaris van Justitie*, C-465/07, § 35; HvJ 30 januari 2014, C-285/12, *Aboucar Diakité v. de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en staatlozen*, § 30); en
 - de situatie waarbij rekening wordt gehouden met de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker en waarbij het HvJ heeft gepreciseerd dat "*hoe meer de verzoeker eventueel het bewijs kan leveren dat hij specifiek wordt geraakt om redenen die te maken hebben met zijn persoonlijke omstandigheden, hoe lager de mate van willekeurig geweld zal zijn die vereist is opdat hij in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming*" (HvJ 17 februari 2009 (GK), *Elgafaji t. Staatssecretaris van Justitie*, nr. C-465/07, § 28).
- a. In de eerste hypothese is de mate van het willekeurig geweld dermate hoog dat elke burger die zich op het grondgebied bevindt, erdoor wordt geraakt. Wanneer aldus wordt vastgesteld dat een burger afkomstig is uit dergelijk land of gebied, moet worden aangenomen dat hij een reëel risico loopt op een ernstige bedreiging van zijn leven of persoon wanneer hij terugkeert naar het betrokken land of het betrokken gebied, louter door zijn aanwezigheid aldaar, zonder dat het nodig is om eveneens over te gaan tot een onderzoek naar andere persoonlijke omstandigheden.

- b. De tweede hypothese betreft situaties waar er willekeurig geweld bestaat - dit is geweld dat de personen zonder onderscheid raakt, met name zonder dat zij specifiek worden gevisieerd - maar waar de mate van het geweld niet dermate hoog is dat elke burger louter door zijn aanwezigheid in het betrokken land of het betrokken gebied een reëel risico loopt op een ernstige bedreiging van zijn leven of persoon. Het HvJ heeft geoordeeld dat in zulke situatie rekening moet worden gehouden met de eventuele persoonlijke omstandigheden van de verzoeker die in zijn hoofd het risico, verbonden aan het willekeurig geweld, verhogen.

Het HvJ heeft de aard van de "*persoonlijke omstandigheden*", die bij deze tweede hypothese in overweging kunnen worden genomen, niet gepreciseerd. Niettemin kunnen deze omstandigheden, in het licht van het beginsel van autonomie van begrippen, zoals bevestigd door het HvJ, alsook in het licht van de noodzaak aan een uitlegging die nuttig effect geeft aan de wet, niet van dezelfde aard zijn als de elementen die aan bod komen in het kader van een beoordeling van de vervolgingsvrees in de zin van artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet, of het reële risico in de zin van artikel 48/4, § 2, sub a) en b) van de Vreemdelingenwet.

De persoonlijke omstandigheden van de verzoeker in de zin van artikel 48/4, § 2, c) zijn dus omstandigheden die tot gevolg hebben dat hij, in vergelijking met een ander persoon, een verhoogd risico loopt om slachtoffer te worden van willekeurig geweld, en dit zelfs wanneer het geweld hem niet meer dan een ander persoon specifiek viseert.

Dit kan, bijvoorbeeld, het geval zijn wanneer een verhoogde kwetsbaarheid, een verscherpte lokale vatbaarheid of een precare socio-economische situatie tot gevolg hebben dat een verzoeker een groter risico loopt dan andere burgers op een ernstige bedreiging van zijn leven of persoon als gevolg van het willekeurig geweld.

5.2. Beoordeling

De Raad herinnert er aan dat hij *in casu* met volheid van rechtsmacht oordeelt, hetgeen een volledig en *ex nunc* onderzoek omvat, zowel van de juridische als van de feitelijke gronden. De Raad stipt aan dat hij bij de beoordeling van ernstige schade, zoals bedoeld in artikel 48/4, § 2, c), een alomvattende benadering hanteert waarbij in de risico-analyse rekening wordt gehouden met alle vormen van geweld en andere indicatoren die in deze van belang kunnen zijn. Gelet op deze alomvattende benadering, beoordeelt de Raad de feitelijke voorliggende situatie als volgt.

In casu werd in het administratief dossier de volgende landeninformatie bijgebracht:

- EASO, COI Report. Somalia: Security situation' van september 2021 en van februari 2023,
- EUAA, Country Guidance: Somalia van juni 2022
- ICG, database Somaliland maart-mei 2023
- ICG 'Time for Somaliland and the Dhulbahante to talk van 19 mei 2023
- Hiraal Institute, 'the road to resolution': understanding the intricacies of the Las Anod conflict & the path to peace" van mei 2023
- Amnesty International: Somaliland: Urgent investigation needed as fighting takes heavy toll on civilians in Las Anod van 20 april 2023.

Op basis van de voorliggende landeninformatie staat inzake de toepassing van artikel 48/4, § 2, c), van de Vreemdelingenwet niet ter betwisting dat er in Somalië een gewapend conflict is. Dit gewapend conflict spreidt zich niet over het hele land, maar speelt zich af in bepaalde gebieden. Er blijkt dat de zelfverklaarde republiek Somaliland en de semiautonome federale lidstaat Puntland een relatieve vrede en stabiliteit kennen. Zowel Somaliland als Puntland hebben niet de volledige controle over hun territorium. In de betwiste gebieden, met name de regio's Sool, Sanaag en Cayn, komt het hierdoor soms tot een grensconflict tussen de Somalilandse- en Puntlandse veiligheidsdiensten.

Bij de beoordeling van de nood aan bescherming van een burger dient de focus aldus te worden gericht op de regio waar de verzoeker leeft (of de regio van bestemming) en op de beoordeling of deze persoon in deze regio of op de route daarheen een risico loopt in de zin van artikel 48/4, § 2, c) van de Vreemdelingenwet.

In casu is de verzoekende partij afkomstig uit de stad Laas Canood gelegen in de provincie Sool waarvan het tevens de provinciehoofdstad is.

Het is inderdaad zo dat in de EUAA guidance note Somalia van juni 2022 wordt geconcludeerd dat er in de regio Sool in het algemeen geen reëel risico bestaat dat een burger persoonlijk wordt getroffen in de zin van artikel 15(c) kwalificatierechtlijn. De feitelijke elementen weergegeven door EUAA op pagina 169-172 van de COI Report. Somalia: Security situation' van februari 2023 lijken deze conclusie tevens te bevestigen. Echter deze analyse is gemaakt op data die betrekking hebben op een periode tot 30 November 2022. Zowel in het EUAA rapport van februari 2023 als uit de overige bijgebrachte landeninformatie blijkt dat er in december 2022 een reeks gewelddadige confrontaties in Laas Canood (regio Sool) uitgebroken zijn toen burgers protesteerden tegen de regering van Somaliland, dat werd beschuldigd van *"het aanstichten van politieke moorden, meestal gericht tegen mensen die tegen de regering [van Somaliland] zouden zijn."* (EUAA, COI Report. Somalia: Security situation' van februari 2023, p.18).

Het Hiraal Instituut preciseert dat de protesten in Laas Canood begonnen zijn op 26 december 2022, na de moord op Abdifatah Abdullahi "Hadravi", een functionaris van Wadaani, de grootste oppositiepartij van Somaliland. De demonstraties verschoven later hun focus naar de onopgeloste moorden op meer dan honderd lokale ambtenaren en ouderlingen in Laas Canood sinds Somaliland de stad in 2007 overnam. Als reactie op de protesten begon de politie van Somaliland met scherp te schieten, wat resulteerde in de dood van twintig demonstranten. Dit leidde tot een reeks gebeurtenissen waardoor de demonstranten de wapens opnamen om zichzelf te beschermen (p.4). Op 8 februari 2023 heeft burgemeester van Laas Canood verklaard *"dit is geen oorlog tussen Somaliland en Puntland, noch tussen Somaliland en terroristen, maar tussen het leger van Somaliland en de bevolking van Laas Canood"* (p.11). Dit rapport geeft ook aan dat in 2009 er een eerste poging was om pro-federalistische regering van de regio's Sool, Sanaag en Cayn (SSC) te creëren, die later werd gevolgd door een initiatief om een 'Khatumo-staat' op te richten. Het zelfverklaarde bestuur door lokale Dhulbahante-clans heette officieel *"Unity and Salvation Authority of the SSC regions of Somalia"*. Dit was een eerste poging om een nieuwe autonome staat binnen Somalië op te richten onder de toenmalige internationaal erkende federale overgangsregering (Transitional Federal Government - TFG), van Somaliland (opgericht in 1991) en Puntland (opgericht in 1998). Na een reeks gevechten in 2010 en 2011 stortte de SSC-administratie in. Hoe betrokken de Dhulbahante-clan hierbij was, blijkt niet duidelijk uit de voorgelegde informatie. Voormeld rapport van het Hiraal Instituut vervolgt dat anno 2023 er een ongekennde mate van eenheid onder de subclans van Dhulbahante is en dit beïnvloedt het huidige conflict aanzienlijk. Immers alle Dhulbahante sub-clans steunen de pas heropgerichte SSC-Khatumo. Er is een eenheid binnen de clan die voorheen afwezig was. Leden van de Dhulbahante en Harti clans verlaten hierdoor hun posten in het leger van Somaliland, het leger van de federale regering van Somalië, de veiligheidstroepen van Puntland en andere ongeregelde clanmilities om zich aan te sluiten bij de SSC-Khatumo-strijdkrachten en Laas Canood te verdedigen.

In het rapport van Amnesty International van 20 april 2023 wordt aangegeven dat het recente conflict in Laas Canood op 6 februari 2023 begonnen is, na een verklaring van stamoudsten van de Dhulbahante-clan dat zij geen deel uitmaken van het bestuur van Somaliland. In voormeld rapport wordt aangegeven dat meer dan 100 mensen gedood werden en dat er meer dan 600 gewond geraakt zijn, waaronder tientallen burgers, doordat veiligheidstroepen de stad lukraak beschoten en ziekenhuizen, scholen en moskeeën beschadigden. Sinds begin februari 2023 tot april 2023 werden er 15 incidenten met explosieven geregistreerd in Laas Canood, waarbij ten minste 756 burgerslachtoffers vielen, waaronder 148 doden en 608 gewonden. Dit is 98% van alle burgerslachtoffers in Somaliland sinds 2010. Verder valt er in voormeld rapport te lezen dat veel van deze ongeleide explosieve wapens, zoals de 107mm raketten, te onnauwkeurig zijn om een onderscheid te maken tussen militaire doelen en burgers in dichtbevolkte stedelijke omgevingen, wat in strijd is met het internationaal humanitair recht dat willekeurige aanvallen verbiedt. Als gevolg van de gevechten zijn naar schatting van humanitaire organisaties 154.000 tot 203.000 mensen ontheemd geraakt. Deze ontheemde gemeenschappen leven in erbarmelijke omstandigheden met ontoereikende huisvesting, schaarse medische voorzieningen en bewegingsbeperkingen om veiligheidsredenen. Ook wordt vermeld in het rapport van Amnesty International dat hoewel de autoriteiten van Somaliland beweren zich te zullen inzetten om de bevolking van Laas Canood te voorzien van de eerste levensbehoeften, waaronder voedsel, water en medische apparatuur, in samenwerking met lokale en internationale humanitaire organisaties, blijft de toegang voor humanitaire hulp een groot probleem vanwege het wijdverspreide geweld en enkele beperkingen van de autoriteiten.

Het rapport van mei 2023 van het Hiraal Instituut bevat ook een tijdslijn met incidenten die zich voorgedaan hebben in de stad Laas Canood. Hierin valt onder meer te lezen dat:

- op 23 februari 2023 de Verenigde Naties gemeld hebben dat meer dan 185.000 mensen, waarvan 89% vrouwen en kinderen, ontheemd zijn door de gevechten in Laas Canood sinds 6 februari 2023,
- op 18 maart 2023 tussen het leger van Somaliland en milities die zijn aangesloten bij SSC-Khatumo gevechten hebben plaatsgevonden die geleid hebben tot 47 doden en meer dan 280 gewonden,
- op 1 april 2023 het leger van Somaliland geprobeerd heeft om de hoofdstad Laas Canood te heroveren waarbij gedurende de acht uur durende strijd naar verluidt 37 doden en meer dan 200 gewonden vielen
- op 7 april 2023 de commandant van de 95e brigade van het leger van Somaliland is overgelopen naar de SSC-Khatumo beweging nadat hij getuige is geweest van de mishandelingen van de Somalische strijdkrachten tegen de mensen in zijn regio en dat hij aangekondigd heeft dat hij van plan was zijn gemeenschap te verdedigen
- dat op 8 april 2023 de SSC-Khatumo-raad aangekondigd heeft dat de handel tussen de regio's Sool, Sanaag en Cayn (SSC) en andere gebieden van Somaliland met ingang van 15 april 2023 wordt stopgezet, alsook bevatte de verklaring een verbod op zowel civiel als commercieel verkeer en beperkingen op de activiteiten van organisaties die bij de Somalische autoriteiten in Hargeisa geregistreerd staan.

Verder wordt in dit rapport ook gesteld dat gelet op de recente samenwerking tussen alle Dhulbahante subclans in Laas Canood en de directe omgeving om de SSC-Khatumo beweging nieuw leven in te blazen de lokale crisis kan escaleren in een bredere crisis die de betwiste regio's Sool, Sanaag en Cayn (SSC) omvat.

Gelet op deze informatie opgenomen in het administratief dossier kan de verwerende partij geenszins gevolgd worden waar zij motiveert in de bestreden beslissing en ter terechtzitting herhaalt dat: *“De Commissaris-generaal beschikt over een zekere appreciatiemarge en is, gezien hogervermelde vaststellingen en na grondige analyse van de beschikbare informatie, tot de conclusie gekomen dat het leven of de persoon van burgers in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden actueel niet ernstig bedreigd wordt als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict. Actueel is er voor burgers uit Somaliland aldus geen reëel risico op ernstige schade in de zin van artikel 48/4, §2, c) van de Vreemdelingenwet.*

Aldus rijst de vraag of u persoonlijke omstandigheden kan inroepen die de ernst van de bedreiging die voortvloeit uit het willekeurig geweld in Somaliland in uw hoofde dermate verhogen dat er moet worden aangenomen dat u bij een terugkeer naar uw regio van herkomst een reëel risico loopt op een ernstige bedreiging van uw leven of persoon. De opflakking van het geweld in Laas Caanood wordt niet betwist door het Commissariaat-generaal. Dat u uit deze stad afkomstig bent, kan evenwel niet beschouwd worden als een persoonlijke omstandigheid die het risico verhoogt om slachtoffer te worden van willekeurig geweld,” De analyse van de verwerende partij in de bestreden beslissing maakt bovendien abstractie van de betrokkenheid van de Dhulbahante sub-clans die de heropgerichte SSC-Khatumo beweging en staat steunen, zoals blijkt uit het rapport van het Hiraal Instituut van mei 2023.

Niettegenstaande het recente geweld in Laas Canood dat na 26 december 2022 ontstaan is veel doden en slachtoffers opeist zoals blijkt uit de artikelen die bijgebracht werden, dienen ook andere objectieve elementen meegenomen te worden bij de beoordeling van de veiligheidssituatie in de regio Sool teneinde te kunnen vaststellen of er actueel al dan niet zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat een burger die terugkeert naar de regio Sool aldaar louter door zijn aanwezigheid een reëel risico loopt op een ernstige bedreiging in de zin van artikel 48/4, § 2, c) van de Vreemdelingenwet. Zulke elementen zijn het aantal conflict gerelateerde incidenten, de intensiteit van deze incidenten, de doelwitten die de partijen in het conflict beogen, de aard van het gebruikte geweld, de mate waarin burgers het slachtoffer zijn van doelgericht dan wel willekeurig geweld, de oppervlakte van het gebied dat getroffen wordt door willekeurig geweld, het aantal slachtoffers in verhouding met het totale bevolkingsaantal in het betrokken gebied, de impact van dit geweld op het leven van de burgers, en de mate waarin dit geweld burgers dwingt om Laas Canood te verlaten (RvV 20 november 2017, nr. 195 228). De landeninformatie die heden voorligt is te beperkt en te fragmentarisch om in deze stand van zaken een alomvattende analyse van de veiligheidssituatie in de regio Sool waarvan Las Canood de provinciehoofdstad is, te maken. De verwerende partij maakt geenszins aannemelijk dat er geen ander informatie omtrent dit conflict ter beschikking is. De Raad benadrukt dat de ernst van de bedreiging op concrete wijze moet worden geëvalueerd, op basis van objectieve, actuele en consistente feitelijke informatie. Gelet op het gegeven dat de Raad geen onderzoeksbevoegdheid heeft komt het aan de verwerende partij toe om hierover een bijkomende landeninformatie te verzamelen en een grondige analyse te maken van de veiligheidssituatie in de regio Sool waarvan Las Canood de provinciehoofdstad is.

5.3. Indien de verwerende partij na voormelde analyse meent dat er een intern vluchtalternatief dient toegepast te worden daar de verwerende partij ter terechtzitting uitdrukkelijk uiteengezet heeft dat in de bestreden beslissing geen toepassing wordt gemaakt van een intern vluchtalternatief, brengt de Raad zijn rechtspraak uitgewerkt in algemene vergadering van 21 oktober 2019 met nummer 227 624 inzake het intern vluchtalternatief in herinnering.

Uit artikel 48/5, §3 van de Vreemdelingenwet volgt evenwel dat er geen behoefte is aan bescherming indien er in een deel van het land van herkomst geen gegronde vrees voor vervolging of geen reëel risico op ernstige schade bestaat en indien van de verzoeker redelijkerwijze kan worden verwacht dat hij zich in dat deel van het land vestigt. Hierbij geldt als voorwaarde dat de verzoeker om internationale bescherming op een veilige en wettige manier kan reizen naar en zich toegang kan verschaffen tot dat deel van het land.

Uit artikel 8 van richtlijn 2011/95/EU, waarvan artikel 48/5 van de Vreemdelingenwet de omzetting vormt, blijkt duidelijk dat de bewijslast van het intern vestigingsalternatief bij de verwerende partij ligt. Voor de verzoekende partij blijft de samenwerkingsplicht gelden met dien verstande dat zij in de mogelijkheid wordt gesteld om haar opmerkingen te laten gelden met betrekking tot het voorgestelde vestigingsalternatief.

Dit intern vluchtalternatief moet zowel veilig als redelijk zijn. Hierbij moet rekening worden gehouden met de algemene situatie in het vestigingsalternatief en met de persoonlijke omstandigheden eigen aan de verzoekende partij.

Wat betreft de voorwaarde van veiligheid is aan deze voorwaarde voldaan wanneer de verzoekende partij in het voorgestelde hervestigingsgebied geen (nieuw) risico loopt op vervolging of ernstige schade.

Wat betreft de redelijkheidsvoorwaarde moet dit in de eerste plaats geval per geval worden beoordeeld, rekening houden met de individuele omstandigheden van de betrokken verzoeker, met name zijn leeftijd, geslacht, gezondheid, handicap, familiale situatie en relaties alsook zijn scholing en professionele achtergrond. In de tweede plaats is een intern vestigingsalternatief maar redelijk als de verzoekende partij in staat is in veiligheid te leven in het voorgestelde gebied. Deze veiligheidsvoorwaarde moet duurzaam zijn en niet illusoir of onvoorspelbaar. Indien er sprake is van een conflict met een volatiele karakter dan dient dit in overweging te worden genomen. Betrouwbare en actuele informatie over de veiligheidssituatie in het voorgestelde gebied van hervestiging zijn belangrijke elementen in het beoordelen van de redelijkheid van het voorgestelde intern vestigingsalternatief. Ten derde moet de verzoekende partij in staat zijn om aldaar zijn mensenrechten uit te oefenen en de mogelijkheid hebben om te voorzien in haar levensonderhoud in menswaardige omstandigheden. In het bijzonder moet de verzoekende partij toegang hebben tot (i) onderdak; (ii) basisdiensten zoals drinkbaar water en sanitair, gezondheidszorg en onderwijs; en (iii) mogelijkheden om te voorzien in levensonderhoud dan wel bewezen en duurzame steun inzake levensonderhoud.

5.4. Op basis van de elementen in het rechtsplegingsdossier kan de Raad, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, in deze stand van zaken het beschermingsverzoek van de verzoekende partij niet op nuttige wijze evalueren in het kader van een devolutief beroep.

Het ontbreekt de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1° van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 23 juni 2023 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op twintig juli tweeduizend drieëntwintig door:

M. RYCKASEYS,

kamervoorzitter,

P. SHONIA ,

toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

P. SHONIA

M. RYCKASEYS